

ΓΕΝΙΚΗ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ, ΣΑΒΒΑΤΩ, 9 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1826.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

Εγχώριοι εἰδήσεις..

Ἐκ Ναυπλίου.

Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν θάλασσαν Αἰστριακοῦ ναυτικοῦ Κύριος Παυλούκης συνειθίζει συ-
χνώτατα νὰ λέγῃ πρὸς οὓς ὁμιλεῖ τῶν Ἑλλήνων ἀλα-
ξενεύμενος, ὅτι εἶναι καπιτάν-πασσας τῆς Αὐ-
τοῦ Ἀποστολικῆς Μεγαλειότητος. Io sono il capitano-bas-
sa di Sua Maestà Apostolica! Καὶ ἤθελεν εἶναι μόνον γελοῖος
διὰ τοῦτο, ἐὰν δὲν ἐφιλοτιμεῖτο νὰ βεβαιώσῃ τὸ νέον
τοῦτο εἰς Εὐρωπαῖον καὶ χριστιανὸν ναύαρχον ὄνομα
καὶ διὰ τῶν ἔργων. Τὰ ἔργα τοῦ Κ. Παυλούκη δὲν
διαφέρουσι τῶν ἔργων τοῦ καπιτάν-πασσα τῆς Αὐτοῦ
Μουσουλμανικῆς Μεγαλειότητος τοῦ μεγάλου σουλτά-
νου τῶν Τούρκων, καὶ μάλιστα ἀφ' οὗτοῦ ἐκεῖνος ἐ-
μνήθη εἰς τὰ μυστήρια τούτου. Ὁ Κ. Παυλούκης
ὑδρίζει, θαίρει, ζημιώνει, καίει, θύει, καὶ ἀπολύει! Καὶ
τί χειρότερον τούτων; Ἀνεδέχθη νὰ τελειώσῃ εἰς τὸ
Αἰγαῖον πέλαγος ὅ,τι δὲν ἐδυνήθη ἢ δὲν ἠθέλησε νὰ
πράξῃ ὁ Τεῦρκος καπιτάν-πασσας. Κρίνων τις ἐκ τῶν
πράξεων τοῦ Κυρίου Παυλούκη καὶ τῶν ὑπαλλήλων
αὐτοῦ, ἀναγκάζεται νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ Αὐστρία ἀ-
πεφάσισε τὸν ὀλεθρον τοῦ τόσου αἰῶνα τυραννημένου
καὶ δυστυχισμένου ἔθνους τῶν Ἑλλήνων, καὶ συμμα-
χεῖ πραγματικῶς πρὸς τὴν Τουρκίαν, διὰ νὰ ἐπιτα-
χύνωσι καὶ αἱ δύο ὁμοῦ συνεργοῦσαι τὴν κατόρθωσιν
τοῦ φιλανθρώπου τούτου ἔργου. Ὅ,τι δὲν προλαμβά-
ναι ἡ μία, τὸ κατορθώνει ἡ ἄλλη. Τὰ ἐμπορικὰ τῆς
Αὐστρίας πλοῖα ἀδιακώπως μετακομίζουσι τριφᾶς καὶ πο-
λεμοφοδία εἰς τὰ φερούρια καὶ τὰ στρατόπεδα τῶν Τούρ-
κων, καὶ τὰ πολεμικὰ αὐτῆς πλοῖα συνοδεύουσιν ἀν-
ασχύντως τὰ ἐμπορικὰ. Ἀποκλείουσιν οἱ Ἕλληνες;
ἀνείχουσιν οἱ Αὐστριακοὶ ἐμποδίζουσιν ἐκεῖνοι τὰ ἐμ-
πορικὰ πλοῖα; βιάζονται συλλαμβάνουσι λείας; ἀρ-
πάζονται αὐταὶ ἀκρίτως. Ἐν συντόμῳ ὅλον τὸ πο-
λίτευμα τοῦ Αὐστριακοῦ ναυτικοῦ, καὶ πολεμικοῦ καὶ
ἐμπορικοῦ, εἶναι προφανέστατα ἐχθρικώτατον πρὸς τοὺς
ἀδυνάτους Ἕλληνας, καὶ ἡ λεγομένη οὐδετερότης
εἶναι πρᾶγμα ὅχι φανταστὸν, ἀλλ' ἀνύπαρκτον. Τὰ
δὲ πολεμικὰ Τουρκικὰ πλοῖα γέμουσιν Αὐστριακῶν ὑπη-
κόων αὐτοὶ εἰς τὰ στρατηγῆματα καὶ σχέδια αὐ-
τοὶ εἰς τὰ κανόνια αὐτοὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐξολοθρευτι-

κὰς μηχανάς. Βοηθοῦσι τοὺς μωαμετανῶν, καὶ κατα-
τρέχουσι τοὺς χριστιανούς. Ὁ Χριστὸς συμπράττει
κατὰ τὸν 16 αἰῶνα μετὰ τοῦ Μωαμέτου. Ὡ ἦθη!
ὦ καιροί! Πάλαι ποτὲ οἱ χριστιανοὶ τῆς Εὐρώπης
ἔτρεχον ἀγελῆδον εἰς ἐλευθέρωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ
τῶν Σαρακηνῶν ἔλαβον τώρα οἱ Ἕλληνες τὰ ὅπλα
εἰς τὰς χεῖρας, διὰ νὰ ἐλευθερώσωσι καὶ τὴν ἀνα-
τολικὴν ἐκκλησίαν ἀπὸ τῆς μουσουλμανικῆς δουλείας,
καὶ νὰ λάβωσι καὶ αὐτοὶ ὡς μέλη τῆς μεγάλης χρι-
στιανικῆς οἰκογενείας τὰ ὅποια ἀδίκως ἐστερήθησαν ἐ-
θνικὰ δικαιώματα, ἐμπεδίζονται ἀπὸ τῶν χριστιανῶν.
Ἐκεῖνοι οἱ αἰῶνες τῶν σταυροφοριῶν ἦσαν βάρβαροι,
καὶ οἱ τωρινοὶ εἶναι πολιτισμένοι. Κατὰ τοὺς βαρ-
βάρους αἰῶνας ὑπερασπίζετο ἡ χριστιανικὴ θρησκεία
ἐναντίον τῶν μωαμετανῶν, καὶ κατὰ τὸν πολιτισμένον 16
συμμαχεῖ ὁ Χριστὸς μετὰ τοῦ Μωαμέτου! τίς ἤ-
θελε τὸ πιστεύσει; Ἀλλ' ὦ ἦθη! ὦ καιροί!

Πρὸ τῆς τρομερᾶς ἐκείνης καὶ φρικώδους πράξεως κατὰ
τῶν ἀδυνάτων κατοίκων τῆς νήσου τῶν Θερμιῶν, τὴν
ὅποیان ἐξιστορήσαμεν προλαβόντως, συνέβη ἄλλη εἰς
τὴν Νάξον τρομερωτέρα καὶ φρικωδεστέρα, ἀξία τῶν ὅντι
ὅχι ἀνθρώπων χριστιανῶν καὶ εὐνομιουμένων, ἀλλ' Ἀ-
φρικανῶν βαρβάρων, τῶν Ἀλγερσίνων, Τριπολίνων, Τον-
νιζίνων. Ἡ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Διοίκησιν ἀναφερὲς
τῶν Ναξίων εἶναι ἱλιᾶς κακῶν Αὐστριακῶν, καὶ μόνῃ
ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς εἶναι ἱκανὴ νὰ κινήσῃ εἰς δάκρυα
καὶ τῶν πλέον σκληρῶν ἀνθρώπων τὰς καρδίας.

Οἱ Ἕλληνες βεβαρημένοι ἀπὸ τῆς ἀδικωτάτης καὶ
ἀνομωτάτης Τουρκικῆς δικιχέως, ἀπεφάσισαν διὰ τῶν
ὁπλων ἢ ν' ἀπολεσθῶσι διατιμᾶς ἢ νὰ ἐλευθερωθῶσι, καὶ νὰ
ζήσωσι καὶ αὐτοὶ ὡς ἔθνος μετὰ τῶν ἄλλων ἐθνῶν διότι
δὲν ἐλησμόνησαν ἀκόμη ὅτι εἶναι ἐλευθέρων καὶ λαμπρῶν
προγόνων ἀπόγονοι· καὶ ἐξ ἑτὴ πολεμοῦντες ὑπέφεραν
μύρια κακὰ, καὶ ἤξευραν ὅτι ἤθελαν πάθει τοιαῦτα
διότι ἤξευραν καὶ πρὸς ποῖον ἔθνος κινῶσι τὸν πό-
λεμον· καὶ ὅμως εἰς οὐδὲν λογίζονται ταῦτα ὡς πρὸς
τὸ μέγιστον ἀγαθόν, τὴν πολύτιμον ἐλευθερίαν. Ὅλα
τὰ χριστιανικὰ ἔθνη, καὶ αὐτὸ τὸ Αὐστριακὸν ἂν ἦτον
ἐλεύθερον νὰ λαλήσῃ, εἰπῆνεσαν τὴν γενταίαν τῶν Ἑλ-
λήνων ἀπόφασιν, εὐζήκαν τὴν πρᾶξιν τῶν τομιματάτην,
ὡς καὶ εἶναι ἀληθῶς καθ' ὅλας τὰς ἀρχὰς τῆς δι-
καισύνης, καὶ συνέδραμον πολυειῶς εἰς βεβήθειάν τῶν.

Ἀλλὰ πόσον φρικτὸν πρᾶγμα εἶναι τὸ ἀκούει τις ναύ-
 αχον χριστιανικῆς διοικήσεως, τὸν Κύριον Παυλοῦκην,
 ἐπιδράζοντα τοὺς Ἕλληνας Ναξίους ἀποστάτας κατὰ τοῦ
 αἰμίμου βασιλέως των, καὶ ἐλέγχοντα αὐτοὺς, διότι δὲν
 ἔτιοῦσι μετὰ δακρύων τὴν συμπάθειαν τοῦ μεγάλου
 σουλτάνου! Τὴν συμπάθειαν! καὶ τίνος; τοῦ μεγά-
 λου σουλτάνου! δηλαδὴ τοῦ μεγάλου καὶ ἀσυμπαθε-
 ατοῦ δημίου. Ὁ Κύριος Παυλοῦκης εἶναι Λομπαρ-
 δοβενετός, καὶ ἡ Λομπαρδοβενετία δουλεύει, κατὰ δυ-
 νυχίαν, ὑπὸ τὴν Αὐστρίαν. Ὁ δοῦλος πολλάκις ἐκ-
 λεῖ καὶ περισσότερα τῶν ὅτων προστάσσεται παρὰ
 τοῦ κυρίου του, διὰ τὴν εὐρὴν χάριν παρ' αὐτῷ. Καὶ
 εἶναι παρατηρητέον ὅτι κανὲν ἔθνος, ὅσον τυραννικὴ καὶ
 ἥναι ἡ διοίκησίς του, δὲν φέρεται τόσον σκληρῶς, ὅσον
 ὑποδούλοι τοῦ ἔθνους ἐκείνου διωρισμένοι εἰς ὑπουργήμα-
 τα καὶ ἐπαγγέλματα. Οὔτε ὁ Κ. Παυλοῦκης πι-
 στεύομεν ὅτι εἶναι προσταγμένος παρὰ τοῦ κυρίου του
 νὰ φέρεται τόσον σκληρῶς, τόσον ἀπανθρώπως πρὸς
 τοὺς Ἕλληνας, καὶ νὰ περτρέπη αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν
 πρὸς τὸν τύραννον, πρὸς τὸν ἄρπαγα τῶν ἐθνικῶν αὐτῶν δι-
 καιωμάτων ὑποταγήν. Τὸ κάμνει ἀφ' ἑαυτοῦ ἀναμ-
 φιδόλως, νομίζων ὅτι διὰ τούτου θέλει εὐρεῖ περισσο-
 τέραν χάριν παρὰ τῷ κυρίῳ του. Φρικτὸν κακόν!

Εἰς τὴν Νάξον ἔδειξαν οἱ Αὐστριακοὶ ὅτι δὲν εἶ-
 ναι καὶ χριστιανοί. Οἱ ἀνατολικοὶ χριστιανοί, καθὼς
 καὶ οἱ δυτικοί, τιμῶσι τὰς εἰκόνας τῶν ἁγίων· ἀλλ' οἱ
 Αὐστριακοὶ κατεσύντριψαν καὶ αὐτάς, καὶ τὰς ἔρρι-
 ψαν εἰς τὴν θάλασσαν. Μήπως διαφέρει κατὰ τὸν
 ἰθὺ αἰῶνα καὶ ὁ Χριστὸς τῶν ἀνατολικῶν χριστιανῶν
 ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ τῶν δυτικῶν; Ἄν οἱ ὑβρίζται τῶν
 εἰκόνων ἦσαν Τοῦρκοι, ἔπρεπε νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι
 ἔπραξαν τοῦτο κατὰ ζῆλον μωαμετανικόν· ἀλλ' οἱ Αὐ-
 στριακοὶ καὶ Ἰταλοὶ; Χριστιανοὶ! ὄχι! Μωα-
 μετανοὶ, Ἰουδαῖοι, Τοῦρκοι, Ἀφρικανοί.

Ἡ ἀναφορά τῶν Ναξίων εἶναι ἀληθινὴ τραγωδία,
 καὶ ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς θέλει κινήσει, δὲν ἀμφιβάλ-
 λομεν, εἰς ἔλεος καὶ αὐτὸν τὸν αὐτοκράτορα τῆς Αὐ-
 στρίας καὶ τὸν ὑπουργὸν του πρίγκιπα Μεττερνίχον.
 Πῦρ καὶ σίδηρον ἐμεταχειρίσθη κατὰ τῶν Ναξίων ὁ
 ἀπᾶνθρωπος Παυλοῦκης! Κατὰ τῶν ἀδυνάτων αὐτῶν
 ἐδείχθη ὅλη ἡ Βενετικὴ κακοήθεια συνηνωμένη μετὰ
 τῆς Αὐστριακῆς. Ἀσθενεῖς ἀποψύχθησαν γυναῖκες ἔγ-
 κνυ ἀπέβαλον, καὶ ἄλλαι ἀπεβάλλουσαι ἀπέθανον·
 οἰκίαι κατεσκάφησαν· τίμιοι πολῖται ὑβρίσθησαν, ἐρ-
 βραπίσθησαν, ἐνεπτόσθησαν, ἐκολαφίσθησαν· τὸ πᾶν κα-
 τεταράχθη. Ἰδοὺ ἔργα χριστιανικά! Ἰδοὺ πράξεις εὐ-
 νομιμῶν λεγομένων ἐθνῶν! Ἄν δὲν εἴχομεν ἄλλας
 ἀποδείξεις τοῦ λεγομένου πολιτισμοῦ κατὰ τοὺς νεω-
 τάτους αἰῶνας παρὰ τὰς Αὐστριακὰς πράξεις, ἠθέλα-
 μεν τὸν μισήσει καὶ ἀποστραφῇ, ἀντὶ τὴν ἐπι-
 θυμῶμεν, καὶ ζηλεύομεν. Δὲν ἠξεύρομεν ἂν ὁ ἀπο-
 λίτεντος καπιτάν-πασσας τοῦ σουλτάνου ἠμπόρει νὰ
 πράξῃ χειρότερα τῶν ὅσων ἔπραξε καὶ πράττει ὁ
 λεγόμενος πολιτισμένος καπιτάν-πασσας τοῦ αὐτοκρά-
 τος τῆς Αὐστρίας.

Μετὰ τὴν κατὰ τὴν Νάξον ἡρώικὴν πράξιν ἦλθεν

ὁ Κύριος Παυλοῦκης εἰς Ναύπλιον, καὶ ἐφιλοτιμή-
 θη νὰ δείξῃ καὶ ἐδῶ τὰς θαυμασίας ἀρετάς του.

Τὸ Ἑλληνικὸν πολεμικὸν πλοῖον *Ναπολέων*,
 διοικούμενον παρὰ τοῦ Κυρίου Νικολάου Ῥάφτη Πε-
 τζιώτου, συνέλαβεν εἰς τὴν θάλασσαν Αὐστριακὸν
 ἐμπορικὸν, καὶ τὸ ἔφερεν εἰς Ναύπλιον. Τὸ Ἑλ-
 ληνικὸν πλοῖον εἶχε τακτικὰ ἐφοδιαστικὰ ἔγγραφα πα-
 ρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Διοικήσεως. Ἡ λεία ἐμελλε νὰ
 κριθῇ κατὰ τοὺς νόμους, καὶ τότε ἠθελε καταδικα-
 σθῇ, ὅταν ἀπεδεικνύετο νόμιμος· εἰ δὲ ἦτον ἄλλως,
 ἠθελεν ἀπολυθῇ, ὡς ἀπελύθησαν καὶ ἄλλαι· ἀλλ' ὁ
 καπιτάν-πασσας τῆς Αὐτοῦ Ἀποστολικῆς Μεγαλειό-
 τητος φθάσας ἐδῶ, ἤρπασεν ἀκρίτως τὸ πλοῖον· ἐν
 ᾧ δὲ ἔπεμπε τὰς βάρκας, νὰ σηκώσωσι τὸ πλοῖον,
 παρεσκευάζετο καὶ εἰς πόλεμον, καὶ παιδαριωδῶς ἀλα-
 ζονεούμενος ἔλεγε περιφερόμενος εἰς τὸ πλοῖον του, ὅτι
 εἶναι ἱκανὸς εἰς μίαν ὥραν νὰ καύσῃ τὸ Ναύπλιον,
 ὁ ἥρως τῆς Λομπαρδοβενετίας! Ἐν τοσούτῳ ὅμως ἔ-
 τρεμεν ὡς Ἑβραῖος, ἐν ᾧ ἐφιδέριζε, φοβούμενος καὶ αὐτὰ
 τὰ μικρότατα πλοιάρια. Ἐπῆρε τελευταῖον τὴν λείαν καὶ
 ἀνεχώρησεν, ἐπαιρόμενος εἰς τὸ ἡρώϊκόν του κατόρθωμα.

Ὁ Κ. Παυλοῦκης θέλει νομίζει ἀναμφιδόλως τὰς
 φανερώσεις τῆς σκληρότητος καὶ ἀπανθρωπείας του ὡς
 συστατικὰ τῆς ἀξιοτήτος του παρὰ τῷ κυρίῳ του· ἀλλὰ
 τὰ χριστιανικὰ ἔθνη, καὶ πολλὰ χριστιανικὰ διοική-
 σεις δὲν τὰς θεωροῦσιν ὡς τοιαῦτα. Νομίζομεν ὅτι
 ἔχομεν δίκαιον νὰ παραπονώμεθα, καὶ νὰ παριστάνω-
 μεν ὅσα ἄδικα πάσχομεν, ἐλπίζοντες ὅτι θέλουσιν
 εἰσακουσθῇ τελευταῖον, καὶ ἠμποροῦν νὰ φθάσωσι καὶ
 εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας, καὶ
 θέλουσι κινήσει καὶ αὐτὸν εἰς συμπάθειαν.

Ἐπὶ τοιαύτῃ ἐλπίδι θέλομεν ἐκδώσει ἀκολουθῶν
 καὶ τὰ εἰς τὴν τραγωδίαν τῆς Νάξου ἀναφερόμενα
 ἔγγραφα, τὴν ἀλληλογραφίαν περὶ τῆς ἀνωτέρω λείας
 καὶ ἄλλα.

Εἰς τὸν Ἀριθ. 88 τῆς Γεν. Ἐφημερίδος ἀνηγ-
 γείλαμεν ὅτι, οἱ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ
 ἱεροῦ αὐτῆς ἀγῶνος εὐρισκόμενοι Ἑπτανήσιοι, συμφω-
 νήσαντες, καὶ ἐνωθέντες ἐσύστησαν ἰδιαίτερον στρα-
 τιωτικὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐκστράτευσεν ἐντεῦθεν πε-
 ρὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰουλίου εἰς τὴν Ἀττικὴν· καὶ πάλιν
 εἰς τὸν Ἀριθ. 89 ἀνηγγείλαμεν ὅτι ὑπῆγαν εἰς
 τὸ αὐτὸ σῶμα καὶ ἄλλοι περίπου 100 Ἑπτανήσιοι.
 Τὸ Ἑπτανήσιον τοῦτο στρατιωτικὸν σῶμα, φιλοτι-
 μούμενον νὰ δείξῃ πρὸς τὴν πατρίδα λαμπρότερα ἔρ-
 γα, ἀπεφάσισε νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῶν
 Ἀθηνῶν, καὶ νὰ συναγωνισθῇ ἐκεῖ μετὰ τοῦ ἀρίστου
 ἀρχηγοῦ του, τοῦ στρατηγοῦ Δ. Εὐμορφοπούλου.
 Εἰς τοῦτο ἐπροσκαλεῖτο καὶ παρὰ τοῦ στρατηγοῦ
 Γκούρα καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ του. Ἡ φιλογενὴς ἐπιτρο-
 πὴ του ἐξοικονόμησεν ὅπως καὶ ἔσον ἠμπόρεσε τὸ
 σῶμα αὐτὸ, καὶ ἡ Διοίκησις συνέδραμεν εἰς τοῦτο
 ὅσον ἐσυγχώρησαν αἱ μεγάλαι τῆς πατρίδος ἀνάγκαι.
 Ἡ ἐπιτροπὴ θέλουσα νὰ ἐρεθίσῃ ἐτι μᾶλλον τὸ φι-
 λότιμον τῶν συγκροτούντων τὸ σῶμα αὐτὸ καὶ στρα-

τιωτῶν καὶ ἀρχηγῶν, καὶ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν εἰς τὴν ἀκρόπολιν ἔμβασίν του, ἀπέστειλεν εἰς Σαλαμίνα ἕν ἄνθρωπος αὐτῆς, τὸν ἱατρὸν Κύριον Πέτρον Στεφανίτζην, Κ. Αἰωτίου, καὶ τὸν ταμίαν αὐτῆς Κύριον Κ. Αἰωτίου, ἄνδρας προθύμως συνεργούντας εἰς ὅσα ἀφαιρῶσι τὴν σωτηρίαν τῆς πατρίδος, διὰ νὰ συμπράξωσιν εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς.

Ἀφ' οὗ τὰ πάντα ἐπαρασκευάσθησαν, ἀνεχώρησε τὸ ἑσπτανήσιον σῶμα ἐκ Σαλαμίνας, καὶ κατὰ τὴν τοῦ ἡδὴ λήξαντος μηνὸς ἀπέβη εἰς τὴν Ἀττικὴν. Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἡμέρας αὐτῆς ἀνεχώρησαν καὶ ἀπὸ τῆς Δέσεως, ὅπου ἀπέβησαν, καὶ μετὰ ἑπτὰ ὥρῶν ἀδιάκοπον ὁδοιπορίαν ἐπλησίασαν εἰς τὴν πολιορκουμένην ἀκρόπολιν, ὅπου καὶ ἐσάβησαν ἀναμένοντες τοὺς ἀκολουθήσαντας τὸ σῶμα αὐτὸ Μεγαρεῖς καὶ ἄλλους τινὰς μὴ ἑσπτανήσιους, ἀργοποροῦντας διὰ δειλίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔμειναν ἐκεῖ ὀλίγην ὥραν, ἄρχισεν ἡ σελήνη νὰ φαίνεται εἰς τὸν ὀρίζοντα, καὶ τὸ διαχεόμενον λαμπρὸν αὐτῆς φῶς ἐδύνατο νὰ φέρῃ βλάβην εἰς τὴν τοῦ σώματος αὐτοῦ ἔμβασιν εἰς τὴν ἀκρόπολιν· καθότι ἔμελλε νὰ διαβῇ διὰ τῶν ἐχθρικών ὀχυρωμάτων. Συσκεφθέντες λοιπὸν περὶ τοῦ πρακτέου μετὰ τοῦ συνοδεύοντος καὶ ὀδηγούντος τὸ σῶμα αὐτὸ ἀντιστρατήγου Ἰ. Μαμουρή, ἔκριναν εὐλογον νὰ μὴν ἐμβῶσι τὴν νύκτα ἐκείνην, ἀλλὰ τὴν ἐπομένην. Ὅθεν παρεχώρησαν εἰς τὴν Καρέαν, εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἁγίου Ἰωάννου μίαν ὥραν μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ἐκεῖ ἐπέερασαν τὸ λοιπὸν τῆς νυκτὸς καὶ τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, παρατηροῦντες μετὰ προσοχῆς καὶ ἀκριβείας τὰς ἐχθρικὰς δυνάμεις, καὶ τοῦ ἀλαζόνος Κιουταχῆ τὰ κινήματα. Ἀλλ' ἀνελπίστως εἶδαν νέους προμαχῶνας, καὶ νέα ὀχυρώματα κατασκευαζόμενα, καὶ κατ' ἐσχῆν πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο, διὰ τοῦ ὁποίου ἔμελλον νὰ διαβῶσι, καὶ νὰ εἰσέλθωσι. Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν τῆς ἡμέρας ἐπλησίασαν δύο ἐχθροὶ εἰς τὸ μοναστήριον, ὅπου οἱ ἑσπτανήσιοι ἦσαν ἐστρατοπεδευμένοι, εἰς κατασκόπευσιν ἰσως, τοὺς ὁποίους ἰδόντες οἱ ἡμέτεροι ἀνέβησαν πρὸς τὸ ὑψηλότερον μέρος τοῦ ὄρους ἐκείνου· οἱ δὲ Τῦρκοι ἀνεχώρησαν μετ' ὀλίγον· φαίνεται ὅμως ὅτι εἶδαν τοὺς ἡμετέρους, καὶ ἔδωκαν εἰδήσιν περὶ τούτων εἰς τὸ στρατόπεδον. Συμπεραίνεται τοῦτο καὶ ἀπὸ τοῦ φρικτοῦ κατ' ἐκείνην τὴν νύκτα κανονοβολισμοῦ καὶ πολέμου τῶν ἐχθρῶν πρὸς τὴν ἀκρόπολιν. Ὅθεν καὶ διὰ τοὺς νέους πρὸς τὸ μέρος τῆς διόδου ὑψωθέντας προμαχῶνας, καὶ διὰ τὴν εἰδήσιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβον οἱ ἐχθροὶ πιθανῶς παρὰ τῶν εἰρημέων Τούρκων, δὲν ἦτον φρόνιμον ν' ἀκολουθήσωσιν οἱ ἡμέτεροι τὴν πρὸς τὴν ἀκρόπολιν διεύθυνσιν των· καθότι ἦτον ἐνδεχόμενον ν' ἀπολεσθῶσιν ὅλοι, καὶ νὰ μὴν ὠφελήσωσι κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν των. Κατὰ κοινὴν λοιπὸν γνώμην καὶ ἐκ συμφώνου ἀπεφάσισαν ν' ἀναχωρήσωσιν ἐκεῖθεν, ἀναβάλλοντες εἰς ἄλλην φορὰν τὴν πλήρωσιν τῆς εὐχῆς των. Ὅθεν τὴν νύκτα τῆς 13 ἀνεχώρησαν ἀπὸ Καρέας, καὶ ἐξημερώθησαν εἰς τὴν Ἀλικὴν καὶ ἐκεῖ

θεν διευθύνθησαν πάλιν πρὸς τὸ αὐτὸ τῆς ἀποβάσεως τῶν μέρος, ὅπου εὗρον καὶ τοὺς Μεγαρεῖς, καὶ τοὺς ἄλλους μὴ ἑσπτανήσιους, οἱ ὁποῖοι δειλιάσαντες ἔμειναν ὀπίσω, καὶ ἐκεῖθεν ἐπέερασαν διὰ μιᾶς γολέτας τὴν αὐτὴν ἡμέραν περὶ τὴν ἐσπέραν εἰς τὴν Σαλαμίνα. Ἡ ἐκστρατεία ἀπέτυχεν τοῦ σκοποῦ· χρεωστοῦμεν ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν τὴν ὁποίαν ἐδείξαν κατ' αὐτὴν τὴν περίστασιν καὶ ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἀνδρίαν, εὐτολμίαν καὶ σταθερότητα. Ὁ ἀνωτέρω εἰρημένος ἱατρὸς Κύριος Π. Στεφανίτζης ἠκολούθησε τὸ σῶμα αὐτὸ, διὰ νὰ ἐμβῇ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ νὰ ἐπιμελῇται τοὺς ἀσθενεῖς καὶ πληγωμένους, ὡς ἐπεμελεῖτο τοὺς τοιούτους καὶ εἰς Μεσολόγγιον καθ' ὅλην τὴν στενωπότην καὶ δεινότην αὐτοῦ πολιορκίαν ἀμισθί. Ἐπρεπορεύετο ξιφῆρης παραβαρύνων διὰ τοῦ παραδείγματός του καὶ τοὺς ἄλλους. Δύο Θετταλοὶ, Βασίλειος Θεαγένης καὶ Μαργαρίτης, εὐτολμοὶ καὶ ἀνδρείοι, ἐπρεπορεύοντο μετὰ τοῦ ἱατροῦ. Δὲν εἶναι ὀλίγη καὶ ἡ γενναιότης τοῦ Κυρίου Ἰωσήφ Σκάσπα. Ὁ φιλέλλην οὗτος Ἰταλὸς τόσῃν προθυμίαν εἶχεν εἰς τὸ νὰ ἐμβῇ εἰς τὴν ἀκρόπολιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμελλε νὰ χρησιμεύσῃ πολὺ διὰ τῶν πολεμικῶν του γνώσεων, ὥστε καὶ ἔκλαυσε διὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς ἐκστρατείας.

Ἐλυπήθημεν διὰ τὴν πρώτην ἀποτυχίαν τῆς ἐκστρατείας τοῦ ἑσπτανήσιου σώματος· ἀλλὰ λυπούμεθα πολὺ περισσότερον διὰ τὴν δευτέραν. Θέλομεν διηγηθῇ τὸ πρᾶγμα, ὡς συνέβη, ἐξ ἀναφορᾶς τοῦ προσωρινοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ σώματος τῶν ἑσπτανήσιων, Κ. Ἰωάννου Ποβάντη, καὶ τῶν δύο ἀπεσταλμένων τῆς ἐπιτροπῆς αὐτοῦ, τῶν Κυρίων Π. Στεφανίτζη ἱατροῦ καὶ Κ. Αἰωτίου, ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου ἐκ Σαλαμίνας.

Ἀνηγγείλαμεν προλαβόντως ὅτι διετάχθησαν παρὰ τῆς Διοικήσεως καὶ τὰ εἰς Κόρινθον εὐρισκόμενα στρατιωτικὰ σώματα τῶν Σουλιωτῶν καὶ τῶν ἄλλων Ἠπειρωτῶν, νὰ ἐκστρατεύσωσιν ἐναντίον τοῦ Κιουταχῆ. Ὡσαύτως καὶ οἱ δύο στρατηγοί, Α. Λόντος καὶ Ἰ. Νοταρᾶς· ἀλλ' ἡ ἐκστρατεία αὕτη ἐβράδυνε, καὶ ἡ ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν εἶχε χρεῖαν ταχίστης συνδρομῆς. Ἠναγκάσθησαν λοιπὸν οἱ ἐν Ἐλευσίνῃ στρατηγοὶ νὰ πληρώσωσιν ἀνὰ 100 καὶ 150 γρόσια ἕως 120 στρατιώτας, διὰ νὰ ἐμβῶσιν εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετὰ τῶν ἑσπτανήσιων. Τὴν 27 τοῦ Σεπτεμβρίου ἐμβάντες ὅλοι ὁμοῦ περὶ τοὺς 250 μετὰ τοῦ ἀντιστρατήγου Ἰ. Μαμουρή καὶ τοῦ στρατηγοῦ Ν. Κριεζιώτη (ὅστις ἔμελλε νὰ συνοδεύσῃ τοὺς ἐκστρατεύοντας ἕως εἰς τὸν Ἰόπον τῆς ἀποβάσεως) εἰς τὸ πλοῖον τοῦ Κ. Ἰωάννου Δ. Χαλζῆ Ἀλεξάνδρου Ψαριανοῦ, ἀπέπλευσαν ἐξ Ἀμπελακίων τῆς Σαλαμίνας περὶ τὴν τρίτην ὥραν τῆς νυκτὸς, καὶ βοηθούμενοι ὑπὸ εὐδίου ἀνέμου ἐπέερασαν τὸν Πειραιᾶ, καὶ περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν ἔφθασαν εἰς τὸν Ἰόπον, ὅπου ἔμελλον νὰ ἀποβῶσι, πλησίον τῶν λεγομένων Τριῶν πύργων (τῆς Μουνυχίας), καὶ μετὰ μίαν ὥραν ἀπέβησαν ὅλοι, καὶ ἀμέσως ἐκίνησαν πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐκστρατείας. Μετὰ μιᾶς καὶ ἡμίσεως ὥρας ὁδοιπορίαν ἔφθασαν πρὸς τὸ πολιορκούμενον

φρούριον, ἕως ἐν Τέταρτον τῆς ὥρας μακρὰν. Ἐκεῖ εἶ-
δαν οἱ πρωτορευόμενοι ἱκανὸν ἐχθρικὸν ἱππικὸν ἐρχόμε-
νον κατὰ τὴν αὐτὴν ὁδὸν, τὴν ὁποῖαν ἐβαδίζον οἱ ἡ-
μέτεροι. Παρεχώρησαν τότε πλαγίως εἰς τόπον παρά-
μερον, καὶ περιέμενον ἡσυχῶς παρατηροῦντες τὸ κίνη-
μα αὐτοῦ τοῦ ἱππικοῦ· ἐπέρασαν πλησίον τῶν ἡμε-
τέρων ἱκανοὶ ἱππεῖς, ἄλλοι τραγωδοῦντες, ἄλλοι συνο-
μιλοῦντες, καὶ ἄλλοι πυροβολοῦντες. Κατόπιν αὐτῶν
ἔρχοντο καὶ ἄλλοι. Οὔτε οἱ πρῶτοι οὔτε οἱ δεύτεροι
παρετήρησαν τοὺς ἡμετέρους, ὥς οὗτοι συμπεραίνου-
σιν· ἀλλ' οἱ ἵπποι τοὺς ἐνόησαν, καὶ ἄρχισαν νὰ χρε-
ματίζωσι. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ὡμολόγησεν ἡ
μυροσοφοφυλακὴ ὅτι ἀπήντησε καὶ πρότερον εἰς τρία
ἐκτὴν ἐχθρικὸν ἱππικὸν· ἀλλὰ νομίσασα ὅτι περιφέ-
ρεται ἀσκόπως, ἀπεσιώπησε τὸ πρᾶγμα, διὰ νὰ μὴ
προξενήσῃ δειλίαν εἰς τοὺς στρατιώτας. Ἐγνώρισαν
λοιπὸν οἱ ἡμέτεροι ὅτι ἡ ἐκστρατεία των ἦτον προ-
δομένη εἰς τοὺς ἐχθροὺς, καὶ διὰ τοῦτο οὗτοι ἐφύ-
λαττον τόσον προσεκτικοὶ καὶ ἄγρυπνοι. Ὅθεν, διὰ
νὰ μὴ ἀπολεσθῶσι ματαίως καὶ ἀνωφελῶς, ὀπισθο-
δρόμησαν. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἑπτανησίου σώματος
μετὰ τινων στρατιωτῶν ἐκάθησαν εἰς παράμερον τόπον,
κρυπτόμενοι ὑπὸ τῆς σκιάς τῆς νυκτός, διὰ νὰ πα-
ρατηρήσωσι καλεϊότερον τὰ κινήματα τῶν ἐχθρῶν. Οἱ
Τούρκοι ἀκούσαντες τοὺς ἡμετέρους φεύγοντας δὲν ἔ-
δραμον εὐθὺς κατόπιν των, ἀλλ' ἐβράδυναν, ἕως οὗ
νὰ εἰδωποήσωσι καὶ τοὺς ἄλλους ἐκεῖ πλησίον. Με-
τ' ὀλίγον ἔδραμον μεθ' ὁρμῆς πρὸς τὰ ὑψηλῶματα, νο-
μίζοντες ὅτι ἐκεῖθεν ἐπορεύοντο οἱ ἡμέτεροι, οἵτινες
ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐπληθίασαν εἰς τὰ παράλια,
ἀλλὰ διηρημένοι διὰ τὸ σκότος εἰς διάφορα τμήματα.
Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Ἑπτανησίου σώματος καὶ οἱ με-
τ' αὐτοῦ ἀνέβησαν εἰς τὸ ὄρος τὸ λεγόμενον Τρελὸν·
διότι ἐκόπη ὁ πρὸς τὴν θάλασσαν δρόμος. Ἐν τού-
τῳ ἐφάνη καὶ ἡ ῥοδοδάκτυλος ἠὼς, προμηνύουσα τὸ
φῶς τοῦ ἡλίου, καὶ συγχρόνως ἐφάνησαν καὶ οἱ ἐχ-
θροὶ πανταχόθεν ζητοῦντες τοὺς Ἕλληνας, τοὺς ὁ-
ποίους καὶ ἐθεωροῦσαν εἰς ὑψηλοὺς τόπους.
Μετ' ὀλίγον εἶδαν οἱ ἐχθροὶ τοὺς περισσότερους
αὐτῶν εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, εἰς ὃν καὶ ἀ-
πέβησαν, κάμνοντας σημεῖα εἰς τὸ πλοῖον, νὰ ἐπι-
στρέψῃ. Οἱ ἐχθροὶ ὥρμησαν ἐναντίον αὐτῶν, καὶ συν-
εκροτήθη μάχη σκληροτάτη ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν,
ἣτις καὶ διήρκεσεν ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας. Οἱ ἐχθροὶ
δὲν ἐδυνήθησαν νὰ βλάψωσιν ἐκεῖ οὐδένα τῶν Ἑλλή-
νων, ἀλλ' ἐξ ἐναντίας αὐτοὶ ἀπώλεσαν πολλοὺς ἐκ
τῶν ἰδίων, ἕως ὅτου ἐπληθίασε τὸ πλοῖον, καὶ εἰσ-
έβησαν οἱ ἡμέτεροι εἰς αὐτὸ ἀσφαβεῖς. Μετὰ ταῦ-
τα οἱ ἐχθροὶ γινόμενοι περισσότεροι, ἔχοντες καὶ δύο
κανόνια ὥρμησαν πρὸς τοὺς Τρεῖς πύργους, ὅπου εὐ-
ρήκαν ἐξ Ἑλλήνων κλεισμένους εἰς μίαν ἐκεῖ μικρὰν
ἐκκλησίαν μετὰ τοῦ Κ. Ἀνδρέου Κόνταρη Παξινοῦ· κι-
νοῦνται ἐναντίον των· κτυποῦσι καὶ κτυποῦνται· πλη-
γόνονται δύο τῶν ἡμετέρων, καὶ φονεύονται πολλοὶ τῶν

ἐχθρῶν· δις ὥρμησαν οὗτοι, καὶ δις ἀπεκρούσθησαν
γενναίως· ὥρμησαν καὶ τρίτην, καὶ ἐπῆραν τέλος
τοὺς ἡμετέρους, πλην ὅχι ζῶντας, ἀλλ' ἀποθαμμέ-
νους ἐνδόξως. Εἰς δὲ ἐκ τῶν πληγωμένων, κρυφθεὶς
εἰς τι σπήλαιον, ἐφόνευσε δύο τῶν ἐχθρῶν, καὶ τοῖς
ἐφανεύθη. Ὁ δὲ Κ. Ἀνδρέας Κόνταρης ἐσώθη παραδό-
ξως ἐκ τοῦ προφανεστάτου κινδύνου, ῥίφθεις γυμνὸς
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ κολυμβῶν ἔφθασεν εἰς τὸ
πλοῖον. Ἐκεῖθεν πάλιν ἐκίνησαν οἱ ἐχθροὶ πρὸς τὴν
Ἀλικὴν ἕως 3000, ἱππεῖς καὶ πεζοί, ὅπου ἦσαν
εἰκοσιδύο τῶν ἡμετέρων μετὰ τοῦ Κ. Δημητρίου Λε-
λούδα Ἰθακησίου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀξιοτής καὶ ἐμπει-
ρία ἔσωσε τοὺς ἄλλους ἐκ τοῦ προφανεστάτου ὁ-
λέθρου. Πλησίον τῆς ξηρᾶς εὐρίσκεται μικρότατον
νησιδίον· εἰς αὐτὸ διεπέρασεν ὁ εἰρημνικὸς Λελούδας
ὅλους τοὺς συστρατιώτας του διὰ μιᾶς τυχεύσεως ἐκεῖ
θύρας, εὐρὴν εἰς τοῦτο εὐκαιρίαν ὅταν οἱ ἄλλοι ἐ-
μάχοντο. Μόλις διέβησαν, καὶ οἱ ἐχθροὶ ἔφθασαν,
καὶ διὰ τοῦτο εὐρήκαν αὐτοὺς ἀπροσπαράσκευάστους
εἰς ἀντίστασιν. Τί κάμνει τότε ὁ ἄξιος Λελούδας;
Ἡ λεοντὴ δὲν ἔφθανε, καὶ ἦτον χρεῖα τῆς ἀλωπε-
κῆς. Ζητεῖ λοιπὸν κατὰ πρότασιν τῶν Τούρκων συμ-
βιβασμούς· εἰς προσκύνῃσιν· ἀλλὰ δὲν ἐμπιστεύεται
εἰς τοὺς Χαλδούπιδες· φεύγουσιν οὗτοι κατὰ τὴν
αἰτησίαν του, καὶ ἔρχεται ὁ μπιμπασῆς Τζέλιος Ἀλ-
βανὸς ἀντικρὺ, καὶ συνομιλοῦσιν, ἕως ὅτου οἱ σύν-
τροφοὶ του κατεσκεύασαν ταμπούρια, καὶ παρεσκευά-
σθησαν εἰς τὸν πόλεμον. Τότε ῥίπτων τὸ προσωπεῖ-
ον τῆς ἀλωπεκῆς, λέγει πρὸς τὸν Ἀλβανὸν, “Φύ-
γε· ἄπιστος δὲν γίνομαι· διότι εἶμαι Ἑπτανήσιος·
καὶ τότε θέλω ὑποταχθῇ εἰς Τούρκον, ὅταν ἡ ψυ-
χὴ δὲν θέλῃ κινεῖ πλέον τὰς σαρκικὰς αἰσθήσεις
μου,” καὶ παρעὐθὺς ἄρχεται ὁ πόλεμος. Τρεῖς ὥρ-
μησαν οἱ ἐχθροὶ ἔφιπποι κατὰ τοῦ νησιδίου, καὶ
τρεῖς ὀπισθοδρόμησαν μετὰ μεγάλης ζημίας. Ἀπειρα
κανόνια ἔρριψαν οἱ ἐχθροὶ κατὰ τῶν ἡμετέρων· πλην
ἄλλην βλάβην δὲν ἐπροξένησαν εἰμὴ ὅτι ἐπληθύνοντο
ἕνα, καὶ αὐτὸν ὅχι θανατηφόρως. Τὸ πλοῖον δὲν ἐ-
δύνατο νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἐπὶ τοῦ νησιδίου, καθὼς δὲν
ἠμπόρεσε νὰ σώσῃ καὶ τοὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐν-
δόξως πεσόντας πέντε· διότι ἦτον μακρὰν. Ἐπολέμη-
σαν λοιπὸν αὐτοὶ μόνοι ὅλην τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν
νύκτα, ἕως ὅτου δύο ὥρας πρὸ τῆς ἐρχομένης ἡ-
μέρας ὁ στρατηγὸς Ν. Κριεζιώτης μετ' ἄλλων Ἑ-
πτανησίων ὑπῆγαν εἰς βοήθειαν αὐτῶν μετὰ δύο πλοια-
ρίων, καὶ οὕτως ἔσωσαν καὶ ἐκείνους. Ὁ δὲ προ-
σωρινὸς τοῦ Ἑπτανησίου σώματος ἀρχηγός, Κ. Ἰ.
Ποφάντης, γινόμενος ὅλην τὴν ἡμέραν ἀφ' ὑψηλοῦ
τόπου θεατὴς τῆς μάχης ἐκείνης, διέβη τὴν νύκτα
διὰ δυσβάτων τόπων, καὶ ἔφθασεν εἰς Ἐλευσίνα,
καὶ ἐκεῖθεν ἐπέρασεν εἰς Σαλαμίνα, ὅπου καὶ ἠνάθη-
σαν πάλιν ὅλοι, ἐκτὸς εἰκοσι ἀνδρῶν, οἱ ὁποῖοι ἔλειπον.
Καὶ τοιαύτην ἔκδοσιν ἔλαβε καὶ ἡ δευτέρα ἐκ-
στρατεία.